

**A Nemzetgazdasági Minisztérium Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatóságának közleménye
a Községi szinten irányított városi helyi fejlesztések megvalósítására irányuló helyi
akciócsoportok megalakítására és azok regisztrációjára**

A Nemzetgazdasági Minisztérium Regionális Fejlesztési Programok Irányító Hatósága regisztrációt hirdet a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) 7. prioritási tengelye keretében elérhető Községi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD¹) megvalósítása érdekében létrejövő helyi akciócsoportok (HACS) megalakítására.

A HACS alakításának feltételeit a **1303/2013/EU Rendelet 34. cikke** (továbbiakban: EU Rendelet) szabályozza.

A regisztráció célja olyan, partnerségen alapuló helyi akciócsoportok megalakítása, amelyek a helyi szükségleteket és lehetőségeket feltárva, ösztönzik a helyi szereplők együttműködését és tudatosságát, mellyel hozzájárulnak a helyi társadalom megújításához. Az így megalakult helyi közösségek elsősorban a **kultúra és a közösségépítés terén tervezhetnek fejlesztéseket**, amely fejlesztések közvetetten közösségi alapú gazdaságfejlesztési módszertanok kialakítását és elterjesztését szolgálják.

A jelen közleményt követően megjelenő, a CLLD megvalósítására megnyíló felhívás kerete 45,64 Mrd Ft², amelyből a megvalósításra kiválasztásra került stratégia alapján, településmérettől függően a HACS-onként maximálisan felhasználható forrás az alábbi kategóriákra bomlik:

- 10 001-18 000 fő lakónépességű³ akcióterület: 500 millió Ft;
- 18 001-60 000 fő lakónépességű akcióterület: 800 millió Ft;
- 60 001-150 000 fő lakónépességű akcióterület: 1 500 millió Ft.

A helyi akciócsoportok megszervezésének alapelvei:

A regisztráció érdekében szükséges azonosítani azt a városi területet, amelyen belül a HACS tevékenykedni szándékozik. A terület kijelölésénél szükséges figyelembe venni, hogy a TOP-ból a 10 000 fő lakónépességnél nagyobb lakosságszámú, városi jogállású településeken biztosíthat forrást. Ennek megfelelően a CLLD eszköz megvalósítására kijelölt egymással összefüggő terület lakossága **legalább 10 000, de legfeljebb 150 000 fő lehet.**

Olyan együttműködést szükséges létrehozni, amely keretében biztosítható, hogy a helyi társadalmi-gazdasági érdekek, valamint a köz- és magánszféra képviselőinek egyike sem éri el döntéshozatali szinten a szavazati jogok 49%-ot meghaladó arányát.

A megalakult helyi közösség (HACS) vállalja, hogy a regisztrációs felhívást követően – a megjelenő tervezési felhívás által meghatározott módszertani iránymutatásoknak megfelelően – elkészíti integrált, területi alapú, kulturális és közösségfejlesztési tartalmú **helyi fejlesztési stratégiáját** (HFS).

¹ Community-led Local Development (CLLD)

² ERFA-ESZA forrás és hazai társfinanszírozás együttesen

³ a lakónépesség figyelembe vétele a KSH 2014-ben kiadott helyiségnévtára alapján történik

A helyi közösség vállalja, hogy a helyi szükségletek és lehetőségek figyelembe vételével, a helyi környezet innovatív jellemzőire tekintettel, hálózatiépítés és együttműködés keretében készíti el a helyi fejlesztési stratégiát.

Tekintettel arra továbbá, hogy a beruházásoktól elvárt eredményeként javulni, illetve bővülni fog az érintett városok kulturális és közösségi tereinek és szolgáltatóinak infrastrukturális és szolgáltatási minősége, a stratégiának kulturális és közösségi fejlesztésekre irányulónak kell lennie.

A TOP 7. prioritástengelye két alap, az Európai Regionális Fejlesztési Alap és az Európai Szociális Alap forrásait ötvözi. Ezért szükséges, hogy a HACs szervezetek által készített helyi fejlesztési stratégia mindkét alap forrásaival tervezzen (azaz nem fogadható el olyan stratégia, amely csak infrastrukturális beavatkozásokat, vagy éppen ellenkezőleg, csak programszerű akciók⁴ megvalósítását tervezi).

A CLLD célja:

A CLLD keretében a helyi közösségeknek lehetőségük nyílik az EU Rendelet és a TOP 7. prioritása feltételeinek megfelelő helyi fejlesztési stratégia kialakítására, amely teret biztosít a helyi társadalom megújítására, a helyi közösségek szervezésére, tudatosságának fokozására.

A prioritástengely azt célozza, hogy kísérleti jelleggel, a jogosult városokban a helyi lakosság, a civil szervezetek, a vállalkozások és az önkormányzatok együttműködésével, illetve kezdeményezésére integrált, közösségfejlesztést és helyi identitástudatot elősegítő, elsődlegesen kulturális és közösségi tartalmú, a helyi gazdaságfejlesztést támogató stratégiák készüljenek, amelyek alapján olyan helyi fejlesztési programok valósulnak meg, amelyek **egyszerre és összehangoltan képesek a TOP ERFA és ESZA forrásait használni.**

A CLLD eszköztől várt eredmények:

Az elvárt eredmény elsődlegesen:

- az integrált, közösségközpontú, alulról építkező, helyi partnerségen alapuló **városfejlesztési programok** kialakítása;
- a közösségi kapacitások fejlesztése és az innováció ösztönzése (beleértve a társadalmi innovációt is);
- a közösségi irányítás elősegítése a közösségen belüli részvétel növelésével;
- a tartalmas szabadidő-eltöltés lehetőségeinek megteremtése;
- innovatív, egymással és a környezetükkel együttműködni képes, önmagáért tenni akaró és tenni tudó, kezdeményező **közösségek**, mindezek által fenntartható települések létrejötte.

A prioritási tengely **ERFA intézkedése a kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztésére** irányul. Az intézkedés célja, hogy a városi helyi akciócsoportok (HACS) a közösségi bevonással készülő helyi fejlesztési stratégiák alapján, az akcióterületek kijelölt közösségi és kulturális tereinek fizikai rehabilitációját, ill. fejlesztését hajtsák végre a társadalom összetartozásának erősítése és helyi gazdaság fellendülése érdekében. Az intézkedés keretében a **kulturális és közösségi terek, szolgáltatások fejlesztése, kínálatuk bővítése** kap támogatást, lehetőség szerint hozzájárulva a helyi gazdaság fejlesztéséhez is (indikatív célok: városi kulturális intézmények felújítása, illetve eszközfejlesztése; városrészi közösségi terek infrastrukturális felújítása, bővítése, eszközfejlesztése, kreatív, új szolgáltatások befogadására alkalmas térére alakítása; közterek „közösségi tér funkcióinak” bővítése).

A prioritási tengely **ESZA intézkedése a helyi közösségszervezésre irányul** a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva. Az intézkedés a közösségi és kulturális infrastruktúra fejlesztésekhez kapcsolódó, azokat kiegészítő **közösségszervezési-, és fejlesztési, identitást erősítő, az**

---

⁴ közösségi akciók, események (közösségi találkozók, helyi erőforrások, helyi történelem feltárása, helyi nyilvánosság fórumainak megteremtése, részvételi fórumok elindítása, működtetése, stb.)

összetartozást elősegítő tevékenységeket valósít meg (szintén indikatív célok: helyi közösségszervezési tevékenységek; helyi identitást erősítő tevékenységek; megújított infrastruktúra közösségi használatát biztosító megoldások kialakítása, kulturális, közösségi programok szervezése, lebonyolítása; helyi aktivitást, társadalmi szolidaritást elősegítő tevékenységek; helyi, közösségi alapú gazdaságfejlesztési megoldások népszerűsítése, kialakítása, elterjesztése, stb.).

A prioritástengely keretében megjelenő két intézkedés:

7. A: Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése

Az intézkedés célja, hogy a városi helyi akciócsoportok (HACS) a közösségi bevonással készülő helyi fejlesztési stratégiák alapján, **az akcióterületek kijelölt közösségi és kulturális tereinek fizikai rehabilitációját, ill. fejlesztését** hajtsák végre a társadalom összetartozásának erősítése és helyi gazdasági fellendülése érdekében. Az intézkedés keretében a kulturális és közösségi terek, szolgáltatások fejlesztése, kínálatuk bővítése kap támogatást, lehetőség szerint hozzájárulva a helyi gazdaság fejlesztéséhez is.

A támogatás keretében megvalósulhat:

- A városi helyi akciócsoportok (HACS) fejlesztési stratégiájának elkészítéséhez kapcsolódó projekt-előkészítési tevékenység.
- Innovatív, területi közösségi szolgáltatást biztosító városi kulturális intézmények felújítása, illetve eszközfejlesztése. Például városi könyvtárak, közösségi házakban elektronikus könyv-, zene és filmtár kialakítása és szolgáltatási kínálatának bővítése, új szolgáltatások bevezetése – pl. innovatív olvasó, illetve filmnéző és zenehallgató szoba kialakítása stb. – elsősorban, de nem kizárólagosan fiatalok, gyermekes családok, gyerekek részére.
- Városrészi közösségi terek infrastrukturális felújítása, bővítése, eszközfejlesztése, kreatív, új szolgáltatások befogadására alkalmas térére alakítása, beleértve az önkormányzati, nonprofit és egyházi tulajdonú közösségi tereket is. A beavatkozás keretében a leromlott állapotú közösségi terek felújítása fog megtörténni olyan módon, hogy a lakosság különböző célcsoportjainak igényeit minél hatékonyabban tudja szolgálni. A fiataloknak például szabadidős infrastruktúra – pl.: parkour gyakorló pálya, gördeszkás, biciklis gyakorlópálya, szabadtéri, ingyenes fitness edzőpálya stb. – kiépítése, míg a családoknak hagyományos, ugyanakkor biztonságos szolgáltatások garantálása – játszótérek stb. – míg az idősebb korosztálynak a közösségi tevékenységeket elősegítő eszközök telepítése.
- Köztérek „közösségi tér funkcióinak” bővítése. A helyi kultúra, hagyományok, illetve egyéb, a helyi közösség által szervezett rendezvények lebonyolítására alkalmas térrész kialakítása, fejlesztése, kapcsolódó eszközbeszerzések támogatása.
- A városi közösségi terek funkcióinak kialakításakor a helyi gazdaságfejlesztés szempontját is szükséges szem előtt tartani, ezért támogatott olyan terek, térrészek kialakítása, amelyek alkalmasak a helyi termékek bemutatására, innovatív formában történő értékesítésére, a helyi hagyományok, kulturális örökség részét képező, arra építő, értékeit továbbvivő helyi termékek előállításának bemutatására, oktatására (pl. kézműves alkotóházak), illetve a fiatalabb korosztály számára a kreativitást fejlesztő innovatív tevékenységek elsajátítására. Támogatható továbbá a kultúrához kapcsolódó gazdasági tevékenységekre (kulturális gazdaság) alkalmas helyszín kialakítása, biztosítása. Az intézkedés keretében az infrastruktúra kialakítása, fejlesztése, valamint a helyi gazdaság közösségi megoldásait támogató beruházások végrehajtása is támogatható.

7. B: Helyi közösségszervezés a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva

Az intézkedés a közösség által irányított helyi fejlesztések **ESZA elemeit tartalmazza**, amely közvetlenül kapcsolódik a prioritástengely ERFA finanszírozású intézkedéséhez. Az intézkedés kísérleti jelleggel, korlátozott számú városban valósul meg.

A támogatás keretében megvalósulhatnak:

- helyi közösség-szervezési tevékenységek;
- helyi (városrészi, szomszédsági) identitást erősítő tevékenységek: helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok, helyi sajátosságokra épülő hagyományok, ünnepek átadása, felelevenítése, a helytörténeti és helyismereti- a kulturális örökség részét képező tárgyi eszközök elektronikus formában történő bemutatása;
- folyamatos, helyi (városrészi, szomszédsági) társadalmi párbeszédet fenntartó egyeztetési megoldások kialakítása és működtetése (állampolgári tanácsok, kerekasztalok stb.), kiemelten a lakótelepeken;
- megújított infrastruktúra közösségi használatát biztosító megoldások kialakítása, kulturális, közösségi programok szervezése, lebonyolítása, a szabadidő-eltöltés minőségének javítása, közösségi önképzési folyamatok helyszínnel és programokkal történő támogatása (közösségi tér esetében az adott tér (intézmény) közösségi bevonásra építő irányítása, köztér esetén annak programokkal, közösségi aktivitással való megtöltését és egyben állagmegóvását is elősegítő lakossági együttműködések);
- helyi (városrészi, szomszédsági) aktivitást, társadalmi szolidaritást elősegítő tevékenységek (önkéntes tevékenységek, kulturális- és sportprogramok megszervezése, adományozói kultúra fejlesztése stb.);
- helyi, közösségi alapú gazdaságfejlesztési megoldások népszerűsítése, kialakítása és elterjesztése területileg jól körülhatárolt kisközösségekben, pl.: beszerzői, termelői közösségek, helyi termékek kereskedelmének népszerűsítése;
- helyi vállalkozások információs adatbázisainak és online elérhetőségének kialakítása, a kereskedelmi-kulturális köztéri szolgáltatások megjelenése;
- helyi hagyományokra épülő kézműves (népi) mesterségek újratanítása a kulturális intézmények, a civil, a kézműves mesterek, vállalkozások együttműködésének keretében, szakmaismerető és bemutató programsorozatok, kiállítások, helyi tehetségek, kreatív személyek sikeres életpályák bemutatása, vándorkiállítások, a helyi identitás és kötődés erősítése érdekében;
- „Versenyképesen a munkaerőpiacon” program elindítása: a humán erőforrás minőségének fejlesztése (növelése), a munkaerő-piacra történő bekapcsolódás eszközeivel: a helyi tudásra, hagyományokra, a civil és üzleti szereplők együttműködésére épülő, a helyi vállalkozási kultúrát fejlesztő szociális gazdaság, szolidáris gazdaság jellegű kezdeményezések;
- közösségi terekhez kapcsolódóan a városi környezeti fenntarthatóság és környezettudatossági akciók, programok végrehajtása.

A CLLD működése

1. HACS megalakulása

A *Szerveződés alapevei* pontban kifejtettek szerint szükséges megalakítani a HACS szervezetet, valamint **regisztrálni** azt az irányító hatóságnál.

2. A HFS elkészítése

A megalakult HACS az IH által közzétett felhívás mentén készíti el stratégiáját (tématerületre célzottan, megadott módszertani iránymutatásokkal). A megvalósításra kerülő stratégiák kiválasztása a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet) értelmében **standard eljárásrendben** történik.

A benyújtott dokumentum szakmai értékelése alapján kerülnek kiválasztásra a megvalósításra kerülő stratégiák. A támogatás keretében a – kiválasztott - stratégia elkészítésének költsége utólagosan elszámolható.

3. A HFS végrehajtása

A 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendeletben megadott szempontok mentén történik meg szerződéskötés az irányító hatóság és a stratégiát kidolgozó HACS szervezet között.

A CLLD eszközön belül **4 intézkedéstípus** jelenhet meg, amelyek elérhetőségét biztosítani szükséges a HACS-ok részére. Ezek az alábbiak:

- **előkészítő támogatás költségeinek finanszírozása:** azaz a HACS által elnyert támogatás 5%-ából a HACS olyan tevékenységeket finanszírozhat, amelyek keretében a leendő pályázói kör kapacitásfejlesztését végzi el: hálózatot épít, képzéseket tart, tanulmányokat készít, ezen feladatokhoz kapcsolódó személyi jellegű költségeket fizet meg, stb.;
- a második intézkedés keretében kerülnek **finanszírozására** maguk **a fejlesztések**;
- a harmadik intézkedés keretében kerülhet sor a HACS **külső együttműködéseinek** finanszírozására, tehát kapcsolatépítésre más, esetleg határon túli HACS szervezetekkel való együttműködésre;
- a negyedik intézkedés keretében a költségek a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégia végrehajtására fordíthatóak (tipikusan **menedzsment költségek**: irányításához kapcsolódó működési költségek, ezen feladatokhoz kapcsolódó személyi jellegű költségek, pályázatokat kidolgozása, az érdekeltek közötti információcsere szervezése, stb.); továbbá ez az intézkedés szolgál a helyi fejlesztési stratégia **szervezésére, a műveletek kidolgozására és a pályázatok előkészítésére**.

A működésre (menedzsmentre) és szervezésre nyújtott támogatások nem haladhatják meg a HACS számára, a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégia megvalósítására megítélt teljes keretösszeg 15%-át.

A CLLD megvalósításának intézményi feltételei:

A Rendelet alapján a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet tartalmaz konkrét iránymutatásokat a stratégia kötelező tartalmát illetően, amely legalább az alábbi szempontokra terjed ki.

Az értékelés során elsősorban ezen szempontok kerülnek vizsgálatra:

- a legalább 10 000, de legfeljebb 150 000 fő lakónépességű terület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek bemutatása;
- a fejlesztési stratégia célkitűzéseinek, a célkitűzések hierarchiájának és a célok számszerűsített eredményeinek ismertetése (különös tekintettel a TOP 7. prioritáshoz történő illeszkedésre);
- a fejlesztési stratégia kidolgozásába történő közösségi bevonás folyamatának leírása;
- a fejlesztési stratégia keretében meghirdetett felhívások tartalmi elemei, tekintettel a TOP-ban megfogalmazott követelményekre, és a stratégiákhoz minél inkább illeszkedő fejlesztések kiválasztására (különös tekintettel az irányító hatóság által előre meghatározott, kötelezően alkalmazandó kritériumokra);
- a benyújtandó támogatási kérelmek kiválasztási eljárása (különös tekintettel a 272/2014. (XI. 5.) Kormányrendelet 58-68. §-ban foglaltakra);
- a helyi bíráló bizottság működési szabályai;
- a fejlesztési stratégiák végrehajtása során a monitoringra, valamint a stratégia értékelésére vonatkozó elvárások, konkrét intézkedések;
- a fejlesztési stratégia pénzügyi terve (különös tekintettel az egyes érintett ESB alapokra⁵);
- a helyi fejlesztési stratégia végrehajtásának érdekében meghatározott egyedi mérföldkövek;
- az együttműködés szervezeti formája (konzorciumi vagy egyesületi forma);

⁵ ESB alapok: Európai Strukturális és Beruházási Alapok; jelen esetben az ERFA és az ESZA

- a helyi akciócsoporthoz szakmai, animációs és kommunikációs képességeit, adminisztratív kapacitása (különös tekintettel a működtetési feladatot ellátó szervezet azonosítására: konzorciumvezető szervezet, illetve nonprofit szervezatként működő partner vagy a tagok által létrehozott közös nonprofit szervezet).

A szerveződés feltételei:

A HACS szervezetében kizárólag az a települési önkormányzat, valamint azok a civil szervezetek, egyházi jogi személyek (belső egyházi jogi személy) és gazdálkodó szervezetek vehetnek részt, akik, illetve, amelyek legalább a jelen, az irányító hatóság által kiadott közlemény közzétételkor már rendelkeznek **székhellyel vagy telephellyel** a lefedni kívánt HFS tervezési területét jelentő településen. Ezen felül, amennyiben a megalakításra kerülő helyi közösség által lefedni kívánt HFS tervezési területe igazodik a jelen IH közleményben meghatározott területhez, úgy **a HACS határozatát tartalmazó jegyzőkönyv** benyújtása szükséges a regisztrációs felhívás mellékleteként megjelent sablonban foglaltak alapján. Szükséges továbbá, hogy a tagok kifejezzék az együttműködési szándékukat és deklarálják részvételüket a 2014-2020 közötti programozási időszak közösségfejlesztési feladatainak ellátásában, szintén a regisztrációs felhívás mellékleteként megjelent sablonokban foglaltak alapján.

A CLLD regisztráció:

A regisztráció érdekében:

- szükséges meghatározni azt az összefüggő városi területet, amelynek lakónépessége legalább 10 000, de legfeljebb 150 000 fő (**a lakónépesség figyelembe vétele ebben az esetben is a KSH 2014-ben kiadott helységnévtára alapján történik**);
- a regisztrációs felhívás mellékleteként megjelent nyomtatványok szerint szükséges megalapítani a 1303/2013/EU rendelet 34. cikkében foglalt előírásoknak megfelelő helyi közösséget, amely a stratégiát elkészíti, valamint a regisztrációhoz a nyomtatványokat kitöltve benyújtani. A szervezeti együttműködés történhet konzorciumi, vagy egyesületi formában;
- meg kell határozni a konzorciumon, illetve az egyesületen belül azt a szervezetet (konzorcium esetében konzorciumvezetőt) valamint a kapcsolattartó személyét, amely szervezet a helyi közösség által a sikeres pályázás esetén felhasználható forrás felhasználását adminisztratív módon felügyeli (menedzsment feladatok, előkészítés, animáció). Csak olyan szervezet jelölhető ki a feladatra, amely székhellyel rendelkezik az érintett településen.

Benyújtással kapcsolatos információk:

Jelen közlemény közzétételét követően **2016. május 31-ig** szükséges jelezni a clld@ngm.gov.hu e-mail címen a szerveződési szándékot. Az e-mail mellékleteként szkennelt formátumban a következő dokumentumokat szükséges csatolni:

1. jegyzőkönyv az első egyeztető megbeszelésről;
2. nyilatkozat helyi közösség alapításában való részvételről;
3. jegyzőkönyv alakuló ülésről;
4. nyilvántartásba vételi lap;
5. együttműködési megállapodás;
6. meghatalmazás képviselőre.

A kérelem elbírálása:

A benyújtott dokumentumok alapján a **regisztrációs kérelmet az irányító hatóság hagyja jóvá**. A regisztrációs kérelem vonatkozásában az IH szükség esetén elektronikus úton hiánypótlást kérhet, amelyet az értesítéstől számított 10 munkanapon belül, szintén elektronikus úton szükséges teljesíteni.

Amennyiben a hiánypótlást követően sem felel meg a szervezet az IH közleményben foglalt feltételeknek, az IH a regisztrációt nem hagyja jóvá.

Nem részesülhet jóváhagyásban az a regisztráló szervezet, amely az IH által, a jóváhagyás feltételéül szabott, a lefedett terület megváltoztatására irányuló feltételeknek nem tesz eleget.

További információk:

A HFS készítésének részletes iránymutatására a későbbiekben külön felhívás kerül meghirdetésre a Nemzetgazdasági Minisztérium Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága által. Jelen közlemény kizárólag a HACCS regisztrációhoz szükséges információkat, rendelkezéseket tartalmazza.

Budapest, 2016. március